

105 anys de la fundació de la Cooperativa La Familiar (1920-2025)

Joan Torrents Juncà

Les fonts orals han situat tradicionalment l'origen de la cooperativa La Familiar l'any 1920. Ara, amb motiu dels 105 anys d'aquella fundació –ja que el centenari va quedar inevitablement deslluït per la pandèmia de la COVID-19– és un bon moment per mirar enrere i situar, històricament, aquell esdeveniment.

Certament, La Familiar va ser fundada l'any 1920 com una cooperativa de consum, amb l'objectiu d'oferir als seus socis productes bàsics de bona qualitat i a preus assequibles, així com de repartir els beneficis generats entre els mateixos associats i la pròpia entitat. Molt probablement, darrere aquesta fundació, van tenir-hi un paper determinant tres factors: l'empitjorament generalitzat de les condicions de vida de la classe treballadora santperenca –agreujat, encara més, pels efectes inflacionistes de la Primera Guerra Mundial (1914-1918)–, el poder dels botiguers locals –que gaudien d'un estatus social elevat que els permetia dur a terme especulacions, adulteracions i manipulacions amb el gènere– i l'experiència positiva d'altres cooperatives properes.

Segell de La Familiar (1929)

Així doncs, La Familiar es va constituir el 18 de febrer de 1920, amb una acta que recollia que "reunidos varios amigos de esta población, acordaron constituirse en Sociedad Cooperativa de consumo para repartirse los géneros que en ella se expendan entre todos sus asociados". Un cop el governador civil va aprovar els estatuts, el 25 del mateix mes, la cooperativa es va formalitzar

Nom	Lloc de naixement
Arxé Aguilar, Josep (vicepresident)	Sant Pere de Torelló
Balart Peroliu, Francesc (vicetresorer)	Sant Pere de Torelló
Candell Redortra, Joan (secretari)	Sant Pere de Torelló
Candell Sanglas, Josep	Sant Pere de Torelló
Casas (Vilanova), Lluís	Sant Pere de Torelló
Fornols Puig, Joan (vicesecretari)	Sant Pere de Torelló
Graceras (Marguà), Josep	Sant Esteve d'en Bas
Guix Fiol, Joan	Sant Pere de Torelló
Miarons Prat, Jaume	Sant Pere de Torelló
Miarons Riba, Tomàs (tresorer)	Sant Pere de Torelló
Mora (Grilló), Joan	Sant Boi de Lluçanès
Noguera (Nogué), Alfons	Sant Pere de Torelló
Padrós Gordell, Joan (vocal)	Sant Pere de Torelló
Piñol (Torrents), Llíser	La Quar (Berguedà)
Prat Rosell, Àngel	Sant Pere de Torelló
Puig Arxé, Francesc	Sant Pere de Torelló
Pujol (Corominas), Pere	Sant Pere de Torelló
Raulet (Bascú), Jaume	Sant Pere de Torelló
Revé, Josep	¿?
Ribas Pujol, Isidre	Sant Pere de Torelló
Ricart Viñeta, Gaspar (vocal)	Sant Pere de Torelló
Roger (Freixa), Ramon	Torelló
Segurañas (Viñolas), Josep	Sant Pere de Torelló
Viñeta Targarona, Ramon (president)	Sant Pere de Torelló
Viñeta (Targarona), Jaume	Sant Pere de Torelló
Viñolas (Roviró) Pere	Sant Pere de Torelló

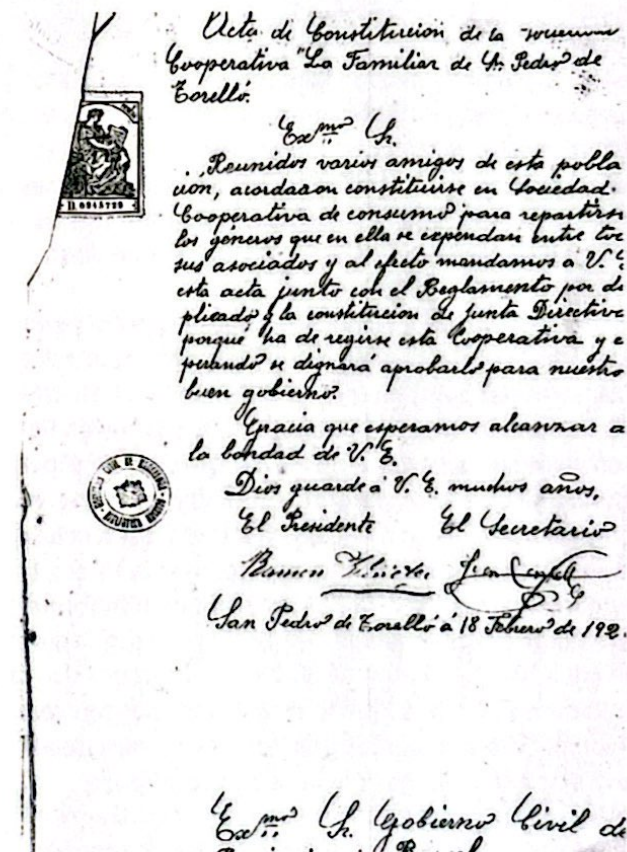
legalment l'1 de març de 1920, en una assemblea celebrada al número 1 del carrer del Colomer –actual Josep Vilanova–, ja que no adquiriria el seu emblemàtic edifici de l'avinguda Joan Maragall fins al 1923.

Any de naixement	Lloc de residència	Ofici
1872	Vilanova, 44	Bracer
1891	Badrena, 11	Torner
1892	Verdaguer, 9	Torner
1886	Doctor Casas, 71	Torner
1866	Verdaguer, 3	Bracer
1872	Vilanova, 31	Torner
1875	Ges, 6	Bracer
1888	Balmes, 5	Torner
1866	Verdaguer, 1	Torner
1867	Bellmunt, 34	Torner
1864	Sant Feliu, 25	Bracer
1898	Verdaguer, 21	Paleta
1876	Bellmunt, 32	Bracer
1890	Doctor Casas, 34	Torner
1878	Doctor Casas, 24	Comerciant
1892	Vilanova, 46	Torner
1895	Doctor Casas, 8	Torner
1876	Doctor Casas, 43	Serrador
?	?	?
1882	Vilanova, 27	Torner
1869	Vilanova, 9	Torner
1891	Major, 2	Sabater
1892	Sant Feliu, 17	Torner
1884	Doctor Terricabras, 11	Torner
1888	Doctor Terricabras, 11	Torner
1890	Doctor Casas, 13	Torner

L'assemblea de fundació va comptar amb 26 socis fundadors, sent la majoria torners (16), seguits de 5 bracers, 1 comerciant, 1 paleta, 1 sabater, 1 serrador i 1 cas d'ocupació indeterminada. Els seus noms –i càrrecs dins

la primera junta directiva cooperativa– eren els que es reproduïen a la taula de l'esquerra.

Si voleu conèixer com va continuar aquesta història, a partir d'aquesta Festa Major tindreu disponible el llibre 'La Familiar de Sant Pere de Torelló: història d'una cooperativa centenària (1920-2025)', que ha escrit el mateix que està redactant aquestes línies gràcies al suport de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central, el Museu del Ter, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Sant Pere i l'Associació d'Estudis Torellonencs.

Acta de constitució de La Familiar (1920)

Llibreta d'estalvi de Jaume Vilaró Faja (1929)